

Державний торговельно-економічний університет

Факультет міжнародної торгівлі та права, Кафедра світової економіки
спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини», спеціалізація
«Міжнародний бізнес».

Затверджую

Зав. кафедри Г.В. Дугінець
«__» _____ 2022 р

Завдання

на випускн кваліфікаційну роботу (проект) студентів

Сірику Максиму Олександровичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи (проекту):

«Забезпечення економічної безпеки підприємства-суб'єкта міжнародного
бізнесу» (на матеріалах ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» м. Київ)

Затверджена наказом ректора від «__» _____ 20__ р. №__

2. Строк здачі студентом закінченого роботи (проекту):

26.05.2022

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи (проекту):

Мета роботи (проекту) - обґрунтування теоретичних засад, проведення
аналізу рівня економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», а також
оцінка та визначення пріоритетів в забезпеченні економічної безпеки

Об'єкт дослідження - процес забезпечення економічної безпеки на ТОВ
«Максіма Клінінг Сервіс» та фінансова звітність даного товариства

Предмет дослідження - методи та механізми для дослідження функцій
управління і забезпечення економічною безпекою на підприємстві

4. Перелік графічного матеріалу: 9 таблиць та 4 рисунка.

5. Консультанти по роботі (проекту) із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

6. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту) (перелік питань за кожним розділом)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА-СУБ'ЄКТА МІЖНОРОДНОГО БІЗНЕСУ	5
1.1. Сутність, фактори впливу та основні завдання економічної безпеки на підприємстві	5
1.2 Аналіз рівня економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс»	10
Висновки до розділу 1	20
РОЗДІЛ 2. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТОВ « МАКСІМА КЛІНІНГ СЕРВІС»	22
2.1 Оцінка рівня економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс»	22
2.2 Пріоритети в забезпеченні економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс»	29
Висновок до розділу 2	37
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	39
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	42
ДОДАТКИ	45

7. Календарний план виконання роботи (проекту):

П№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проекту)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми ВКР	до 20.12.2021	
2	Узгодження плану ВКР з науковим керівником	до 31.01.2022	
3	Подача науковому керівнику на рецензування 1-го розділу ВКР	до 30.04.2022	
4	Подача науковому керівнику на рецензування 2-го розділу ВКР	до 10.05.2022	
5	Подача готової ВКР науковому керівнику	до 20.05.2022	
6	Подача готової ВКР на кафедру	до 30.05.2022	
7	Попередній захист ВКР	за графіком (30.05.– 17.06.2022)	
8	Захист ВКР	за графіком (20.06 – 30.06.2022)	

8. Дата видачі завдання « ____ » _____ 20__ р.

9. Керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Шнирков О.О. _____

10. Керівник освітньої програми

Лежетько В.Г. _____

11. Завдання прийняв до виконання студент

Сірик М.О. _____

12. Відгук керівника випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Випускна кваліфікаційна робота Сірика М.О. присвячена актуальній темі, а саме особливостям забезпечення економічної безпеки підприємства-суб'єкта міжнародного бізнесу.

В сучасних умовах функціонування підприємства стикається з високим ступенем нестабільності та нестійкості, що пов'язано з цілою низкою факторів впливу, котрі можуть викликати загальне зниження рівня економічної безпеки суб'єкта господарювання, а отже, і можливості забезпечення його сталого розвитку.

У першому розділі дано оцінку та аналіз рівню економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», що включає фінансово-економічні результати діяльності та виявлення факторів впливу на рівень економічної безпеки підприємства.

У другому розділі розроблено пропозиції щодо вдосконалення діяльності компанії, зокрема наголошено на доцільності створення в організаційній структурі підприємства більш розвинутої системи економічної безпеки, що важливо для подальшого просування його як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

В цілому випускна кваліфікаційна робота Сірика М.О. є комплексною, розкриває обрану тематику, відповідає встановленим вимогам та рекомендована до захисту.

Керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Шнирков О.О

(підпис, дата)

13. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу (проект):

Випускна кваліфікаційна робота (проект) студента Сірика М.О. може
бути допущена до публічного захисту.

«_____» _____ 2022 р.

АНОТАЦІЯ

Сірик Максим Олександрович. Забезпечення економічної безпеки підприємства-суб'єкта міжнародного бізнесу (на матеріалах ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс»).

Випускна кваліфікаційна робота присвячена актуальній проблемі забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарської діяльності.

У роботі проведено оцінку та аналіз рівня економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», що включає аналіз фінансово-економічних результатів діяльності та виявлення факторів впливу на рівень економічної безпеки підприємства.

На основі проведеної оцінки та аналізу існуючого рівня економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» виділені основні пріоритети в її забезпеченні та розроблено пропозиції щодо її вдосконалення. Зокрема наголошено на доцільності створення в організаційній структурі підприємства більш розвинутої системи економічної безпеки, що важливо для подальшого просування його як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Основними функціями, які повинна виконувати система економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» є: моніторинг, інформаційно-аналітичне забезпечення, аналіз отриманої інформації, конкурентна розвідка, протидія рейдерству, організаційна.

Ключові слова: економічна безпека, міжнародний бізнес, оцінка та аналіз, зовнішні та внутрішні загрози, зовнішні та внутрішні фактори впливу, клінінг.

ANNOTATION

Siryk Maksym Oleksandrovich. Ensuring the economic security of an enterprise that is an international business entity (based on the materials of Maxima Cleaning Service LLC).

The final qualification work is devoted to the actual problem of ensuring the economic security of a business entity.

The paper evaluates and analyzes the level of economic security of Maxima Cleaning Service LLC, which includes an analysis of financial and economic performance and identification of factors influencing the level of economic security of the enterprise.

Based on the assessment and analysis of the existing level of economic security of Maxima Cleaning Service LLC, the main priorities in its provision are identified and proposals for its improvement are developed. In particular, the expediency of creating a more developed system of economic security in the organizational structure of the enterprise is noted, which is important for its further promotion both in the domestic and foreign markets. The main functions that the economic security system of Maxima Cleaning Service LLC should perform are: monitoring, information and analytical support, analysis of the information received, Competitive Intelligence, counteraction to raiding, organizational.

Keywords: economic security, international business, assessment and analysis, external and internal threats, external and internal factors of influence, cleaning.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА-СУБ'ЄКТА МІЖНОРОДНОГО БІЗНЕСУ	5
1.1. Сутність, фактори впливу та основні завдання економічної безпеки на підприємстві	5
1.2 Аналіз рівня економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс»	10
Висновки до розділу 1.....	20
РОЗДІЛ 2. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТОВ « МАКСІМА КЛІНІНГ СЕРВІС»	22
2.1 Оцінка рівня економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс».....	22
2.2 Пріоритети в забезпеченні економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс»	29
Висновок до розділу 2.....	37
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	39
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	42
ДОДАТКИ	45

ВСТУП

Сталий розвиток є основою стабільного функціонування та поліпшення діяльності будь-якого суб'єкта господарювання. Сучасні умови функціонування підприємств обумовлені високим ступенем нестабільності та нестійкості, що пов'язано з цілою низкою факторів впливу, котрі можуть викликати загальне зниження рівня економічної безпеки суб'єкта господарювання, а отже, і можливості забезпечення його сталого розвитку.

Розвиток та функціонування підприємств відбувається за умов постійної дії факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, що значно впливає на їх кінцеві результати діяльності. Саме загрози ринкового середовища здійснюють негативний вплив не лише на рівень фінансової стійкості, платоспроможності, конкурентоспроможності, якість продукції, але також впливають на функціонування та розвиток кожної сфери діяльності суб'єктів господарювання. Вагому роль у розвитку підприємства, захисту його від ризиків ринкового середовища, розробці відповідних заходів щодо протидії виявленим чинникам відіграє економічна безпека. У зв'язку з цим, проблема забезпечення економічної безпеки підприємств стає дуже актуальною і потребує вирішення багатьох питань.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних засад, проведення аналізу рівня економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», а також оцінка та визначення пріоритетів в забезпеченні економічної безпеки. Для досягнення цієї мети поставлено і вирішено такі завдання:

- з'ясувати сутність, фактори впливу та основні завдання економічної безпеки на підприємстві;
- розглянути критерії та показники оцінки економічної безпеки підприємства;
- надати загальну характеристику та провести фінансовий аналіз показників діяльності ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс»;
- виконати оцінку рівня економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс»;

- виділити основні пріоритети в забезпеченні економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс».

Об'єктом дослідження є процес забезпечення економічної безпеки на ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» та фінансова звітність даного товариства.

Предмет дослідження – методи та механізми для дослідження функцій управління і забезпечення економічною безпекою на підприємстві.

Методи дослідження. Основу дослідження становлять наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, де відображені фундаментальні положення щодо економічної безпеки суб'єкта господарської діяльності, Теоретико-методологічною базою дослідження є загальнонаукові та спеціальні методи пізнання. Для досягнення мети та виконання завдань були використані такі методи та підходи: системний підхід – до оцінювання стану господарської діяльності суб'єкта господарювання; методи аналізу, синтезу, індукції, дедукції, узагальнення – для обґрунтування сутності теоретичних понять,

Структура й обсяг роботи. Дипломна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел, що налічує 18 найменувань та 1 додаток. Обсяг основного тексту роботи становить 33 сторінки, містить 9 таблиць та 4 рисунка.

РОЗДІЛ 1

ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА-СУБ'ЄКТА МІЖНОРОДНОГО БІЗНЕСУ

1.1. Сутність, фактори впливу та основні завдання економічної безпеки на підприємстві

В сучасному світі процес успішного функціонування і економічного розвитку підприємства-суб'єкта міжнародного бізнесу багато в чому залежить від рівня його економічної безпеки. Саме економічна безпека є одним з визначних чинників стабільного функціонування та досягнення головних цілей діяльності компанії.

Поняття економічної безпеки підприємства можна розглядати не тільки як захищеність його діяльності від негативних зовнішніх та внутрішніх впливів, але і як спроможність господарській системі швидко усувати різноманітні загрози або пристосовуватися до зовнішніх умов без негативних наслідків для себе. Це стан оптимального для підприємства рівня використання його економічного потенціалу, за якого діючі або можливі збитки виявляються нижчими за встановлені підприємством межі [1, с. 265]. Не можна не погодитись з вченими, які визначають високий рівень економічної безпеки, як такий, що дозволяє підприємству в часи найбільших негативних зовнішніх або внутрішніх впливів бути конкурентоспроможним на ринку, а також одночасно гарантувати найбільш ефективне використання ресурсів, інтелектуального та кадрового потенціалу; забезпечувати стабільність функціонування та прогресивність розвитку [2, с. 385].

На даний час існує декілька підходів визначення складових економічної безпеки, а саме: ресурсний, системний, функціональний.

Ресурсний підхід базується на формуванні економічної безпеки на основі протидії загрозам, які можуть негативно впливати на корпоративні ресурси суб'єкта господарської діяльності. Складовими економічної безпеки ресурсного підходу є наступні: безпека персоналу, безпека капіталу, безпека інформації та технології, безпека прав, безпека техніки та обладнання.

Керуючись системним підходом, підприємство можна розглядати як взаємопов'язану сукупність підсистем. Саме на цьому принципі і ґрунтується побудова загальної схеми економічної безпеки, яка складається з наступних “безпек”: технологічної; ресурсної; фінансової; соціальної.

Найбільш поширеним є функціональний підхід, що базується на виокремленні у складі економічної безпеки окремих складових, ґрунтуючись на їх функціональній спрямованості.

Формуючи систему економічної безпеки підприємства, враховують техніко-технологічний чинник, що відображає рівень відповідності залученої технології виробництва сучасним світовим аналогам [3 с. 125].

Для досягнення найбільш ефективного використання наявних корпоративних ресурсів важливе місце займає фінансовий чинник.

Інтелектуальний та кадровий чинники економічної безпеки ґрунтуються на збереженні та розвитку інтелектуального та кадрового потенціалу суб'єкта господарської діяльності. Забезпечення належного рівня економічної безпеки за даним напрямком передбачає організацію системи підбору персоналу, його перепідготовку та мотивацію, включаючи моральні та матеріальні стимули праці [3 с. 125].

Інформаційний чинник має на меті забезпечення ефективного інформаційно-аналітичного супроводу господарської діяльності підприємства. Для формування інформаційної бази економічної безпеки суб'єкта господарювання необхідно виконання низки заходів, а саме:

- проведення збору всіх видів інформації стосовно діяльності підприємства;
- всебічний розгорнутий аналіз отриманої інформації;
- прогнозування тенденцій розвитку науково-технологічних, економічних та політичних процесів всередині компанії;
- оцінка поточного рівня економічної безпеки та, на основі отриманих даних, розробка рекомендацій щодо його підвищення;

- збір інших видів інформації, спрямованої на антикризову діяльність [3 с. 125].

Екологічний чинник впливає на забезпечення виконання встановлених законодавством екологічних норм, та направлений на мінімізацію втрат від забруднення зовнішнього середовища. Даний фактор гарантує екологічну безпеку суспільству від суб'єктів господарювання, що здійснюють виробничо-комерційну діяльність [3 с. 126].

Політико-правовий чинник передбачає всебічне правове забезпечення діяльності суб'єкта господарювання згідно діючого законодавства, що включає в себе наступні заходи:

- аналіз загроз негативних впливів;
- оцінку поточного рівня забезпечення;
- планування комплексних заходів спеціалізованими підрозділами підприємства;
- здійснення ресурсного планування [3 с. 125].

Під силовим чинником слід розуміти забезпечення фізичної безпеки співробітників компанії, майна та капіталу підприємства [3 с. 126].

Виділяють наступні функціональні цілі економічної безпеки суб'єкта господарської діяльності:

- забезпечення фінансової стійкості, незалежності та ефективності;
- досягнення високої технологічної конкурентоспроможності та незалежності;
- оптимізація організаційної структури управління підприємством;
- високий рівень кваліфікації персоналу та його інтелектуального потенціалу;
- мінімізація руйнівного впливу результатів виробничо-господарської діяльності на стан навколишнього середовища;
- якісна правова захищеність усіх аспектів діяльності;

- захист інформаційного простору, комерційної таємниці і досягнення необхідного рівня інформаційного забезпечення роботи всіх підрозділів та відділів;
- ефективна організація безпеки персоналу підприємства, його капіталу та майна, а також комерційних інтересів [4].

Враховуючи все вищевказане можна виділити основні складові економічної безпеки підприємства : фінансова, інтелектуальна, техніко-технологічна, політико-правова, ресурсна, екологічна, соціальна, інформаційна, силова, безпека праці. (рис. 1.1.)

Рис. 1.1. Загальна схема основних складових економічної безпеки підприємства

Джерело: [3 с. 127].

Економічна безпека суб'єкта господарювання міжнародного бізнесу залежить від великої кількості різноманітних факторів.

Фактори економічної безпеки підприємства – це комплекс навколишніх умов, які впливають на параметри безпеки. Виділяють внутрішні та зовнішні фактори (рис.1.2.).

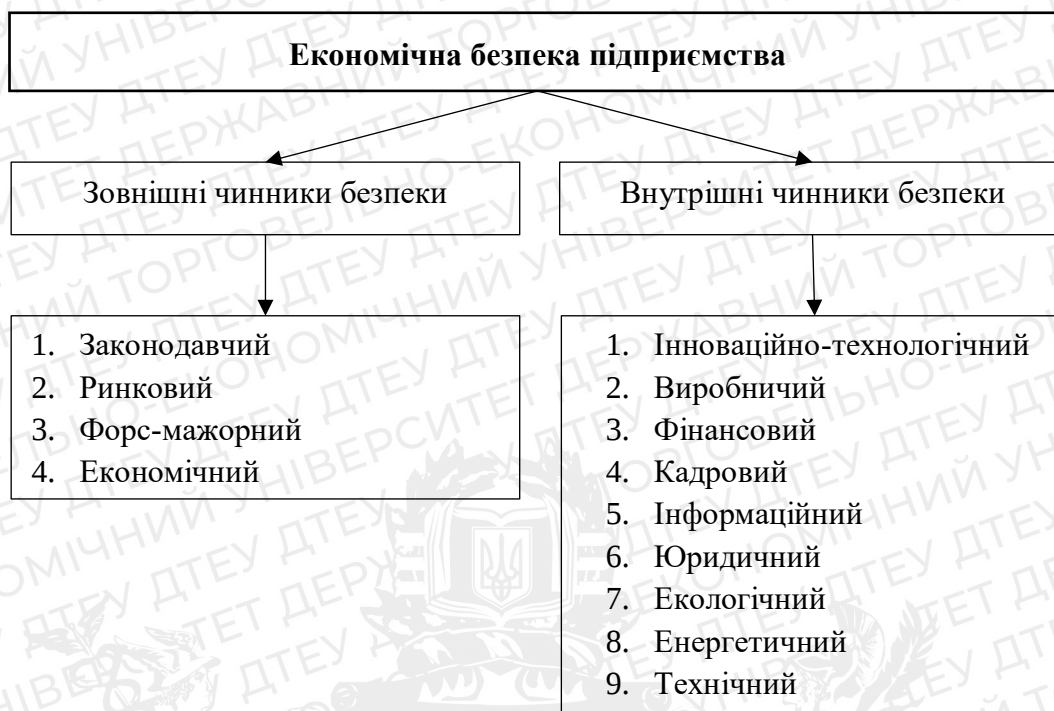

Рис. 1.2. Чинники впливу на економічну безпеку

Джерело: [5 с. 252].

Зовнішні фактори, своєю чергою, поділяються на три групи. Першу складають макроекономічні показники, такі як рівень інфляції, покупна здатність населення, курси валют та інші. Також до цієї групи відносять рівень економічного розвитку країни, стабільність її законодавства, стан фінансової системи, державна політика (податкова, антимонопольна, інвестиційна тощо).

Другу групу зовнішніх факторів становлять ринкові показники: виробничий і споживчий попит, рівень цін на сировину і готову продукцію, ємність ринку, платоспроможність економічних суб'єктів, конкурентоспроможність та інші.

До третьої групи відносять інші фактори: природно-кліматичні, темпи розвитку науково-технічного прогресу, демографічні тенденції, внутрішня криміногенна ситуація країни тощо.

Сукупність внутрішніх факторів економічної безпеки поділяють на наступні групи:

- виробничі (використання оборотних та основних засобів, стан та структура основних фондів, система контролю якості, структура собівартості);
- фінансові (структура капіталу, структура та ліквідність активів, рівень рентабельності, забезпеченість власним оборотним капіталом, прибутковість інвестиційних проектів, дивідендна політика);
- кадрові (кваліфікація та структура персоналу, організаційна структура управління, наявність стратегії розвитку, параметри оплати праці, соціальні заходи);
- фактори матеріально-технічного забезпечення (якість сировини, що поставляється, рівень диверсифікації поставок сировини, її використання);
- інвестиційно-технологічні (наявність інвестиційних ресурсів; рівень інноваційної активності; науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи);
- збутові (цінова політика, асортимент продукції, ступінь диверсифікації споживачів, проведення маркетингових досліджень, політика розрахунків із споживачами);
- екологічні (впровадження нових технологій, здійснення природоохоронних заходів).

1.2 Аналіз рівня економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс»

Товариство з обмеженою відповідальністю «Максіма Клінінг Сервіс» було засновано у 2016 році та є самостійним господарюючим суб'єктом, який має права юридичної особи та здійснює виробничу й комерційну діяльність з метою одержання прибутку. Єдиним установчим документом ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» є Статут. Засновником підприємства являється Сірик Олександр Олександрович (100%).

Юридична адреса: 03049, м. Київ, Солом'янський район, вулиця Тополева, будинок 6.

Підприємство здійснює свою діяльність на території України, а також на території інших країн.

Основними видами діяльності ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» є:

- інша діяльність із прибирання будинків і промислових об'єктів;
- загальне прибирання будинків;
- інші види діяльності із прибирання;
- неспеціалізована оптова торгівля;
- будівництво житлових і нежитлових будівель.

Зовнішньоекономічну діяльність ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» здійснює відповідно до чинного законодавства України. Валютна виручка зараховується на поточний валютний рахунок Товариства і використовується ним в порядку, передбаченому чинним законодавством. Також підприємство має право отримувати кредити від іноземних банківських, кредитно-фінансових установ та інших нерезидентів.

Майно підприємства формується за рахунок особистих внесків засновника, прибутків, одержаних від виробничої та комерційної діяльності господарства, а також інших надходжень і власності засновника.

Основні засоби ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» складаються з автомобільного парку та прибиральної техніки, що використовується в господарській діяльності.

Діловодство на підприємстві організовується відповідно до його внутрішніх правил та ведеться українською мовою.

Органами управління ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» є:

- Загальні збори учасників;
- Директор.

Виконавчим органом ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» є Директор, який здійснює поточне керівництво діяльністю підприємства, є підзвітним Зборам Учасників та організовує виконання їх рішень. Директор є одноособовим виконавчим органом компанії, та являється посадовою особою. Розглянемо

організаційну структуру управління ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», яка представлена на рис. 1.3.

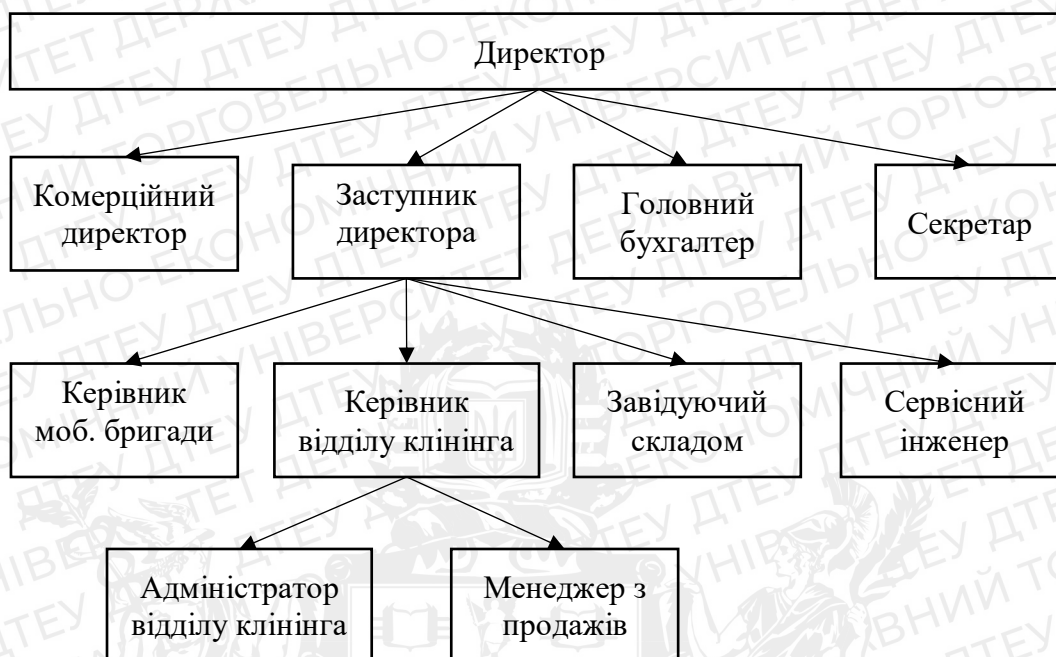

Рис. 1.3. Організаційна структура управління ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс»

Джерело: авторська розробка.

Як видно з рис. 1.3. підприємство має організаційну структуру, яка характеризується вертикальним поділом праці та має лінійні зв'язки, тобто підприємство має лінійно-функціональну структуру управління. Загальне керівництво підприємством виконує директор, що призначається Зборами Засновників Товариства. Заступник директора розподіляє та контролює обов'язки між керівником мобільної бригади, що займається виконанням разових замовлень з клінінгового обслуговування підвищеної складності та має у своєму підпорядкуванні бригаду спеціалістів з клінінгу; керівником відділу клінінга, якому, в свою чергу, підпорядковуються адміністратори, що керують прибиральниками на постійних об'єктах та менеджери з продажу, що займаються просуванням товарів та послуг. Також заступнику директора підпорядковуються завідуючий складом та сервісний інженер.

Бухгалтерський облік на підприємстві веде головний бухгалтер.

Комерційний директор займається проблемами просування послуг та товарів на ринку.

Проводячи аналіз показників економічної діяльності ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», слід зазначити, що найбільш дієвим і різнобічним є показник фінансової складової.

За допомогою аналізу фінансової звітності забезпечується можливість прийняття зваженого управлінського рішення щодо фінансового стану, результатів діяльності, інвестиційної привабливості, кредитного ризику. Аналітичні дослідження фінансової звітності підприємства надають можливість оцінити його платоспроможність і ліквідність, рівень фінансової стійкості й ділової активності, обсяги і якість дебіторської та кредиторської заборгованості.

Аналіз активів і пасивів балансу здійснюється за допомогою методів вертикального і горизонтального аналізу.

Горизонтальний аналіз – це порівняння величин окремих статей, розділів і валюти балансу за кілька періодів, на підставі чого визначають напрямки і тенденції змін цих показників (абсолютний приріст, темп зростання, темп приросту). Даний аналіз дозволяє виявити тенденції зміни окремих статей чи їхніх груп. В основі горизонтального аналізу лежить визначення базисних темпів росту балансових статей чи статей звіту про прибутки і збитки [9 с. 337].

Методика горизонтального аналізу балансу полягає у порівнянні кінцевих і попередніх значень за кожною статтею і визначенні абсолютних і відносних змін.

Горизонтальний аналіз активу балансу ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» представлено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Горизонтальний аналіз активу балансу

	базовий	2019	2020	2021
I. Необоротні активи				
Основні засоби:	15.6	11.5	7.3	58.2
первісна вартість	62.5	85.5	106.6	169.7
знос	46.9	74.0	99.3	111.5
Усього за розділом I	15.6	11.5	7.3	58.2

II. Оборотні активи				
Запаси	1219.7	966.5	1003.5	194.7
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	954.3	773.9	848.5	241.2
Інша поточна дебіторська заборгованість	33.6	61.8	65.3	47.9
Гроші та їх еквіваленти	0.2	-	-	574.1
Інші оборотні активи	-	10.1	-	116.4
Усього за розділом II	2207.8	1812.3	1917.3	1174.3
Баланс	2223.4	1823.8	1924.6	1232.5

Джерело: авторська розробка.

Після проведення горизонтального аналізу активу балансу, що представлений в таблиці 1.1 базовим роком прийнято 2018 рік та виявлено тенденції поступового зменшення (2019 та 2020 роки), а потім різке зростання необоротних активів (2021 рік). Оборотні активи зменшились у 2019 році, у 2020 році дещо зросли, а у 2021 році знову відчутно впали. Аналізуючи основні засоби підприємства можна сказати, що у порівнянні з базовим періодом у 2019 та 2020 роках їх вартість поступово зменшувалась, хоча судячи зі збільшення їх первісної вартості за дані періоди видно, що підприємство все ж купувало нові та оновлювало наявні основні засоби. У 2021 році відмічається різкий ріст вартості основних засобів, що свідчить про їх кардинальне оновлення.

Аналізуючи оборотні активи підприємства, відмічаємо нерівномірне вагання рівня запасів на підприємстві. Так, у 2019 році, порівняно з базовим, вартість запасів знизилась, у 2020 році дещо зросла, а у 2021 році значно впала. Аналогічна ситуація відмічається і під час аналізу дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги. У 2019 році в порівнянні з базовим періодом вона зменшилась, у 2020 дещо зросла, а у 2021 році суттєво впала. Це означає, що на кінець 2021 року боргові зобов'язання з боку покупців значно зменшились. Інша поточна дебіторська заборгованість у 2019 році в порівнянні з базовим зросла, у 2020 році трималась практично на тому ж рівні, а у 2021 році теж знизилась. Стаття «Гроші та їх еквіваленти» свідчить про залишки коштів на банківських рахунках на кінець звітного періоду, а їх відсутність – про те, що вони були витрачені на розрахунки по заробітній платі, з постачальниками, бюджетом,

відсотками по кредитах, тощо. Як бачимо, залишок коштів має місце лише на кінець 2021 року.

Далі зробимо горизонтальний аналіз пасиву балансу, який представлений в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Горизонтальний аналіз пасиву балансу

	базовий	2019	2020	2021
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1.5	1.0	1.0	1.0
Нерозподілений прибуток(непокритий збиток)	244.8	282.1	307.5	347.3
Усього за розділом I	246.3	283.1	308.5	348.3
III Поточні зобов'язання				
Поточна кредиторська заборгованість за:				
товари, роботи, послуги	1865.4	932.6	799.5	620.0
розрахунками з бюджетом	16.6	8.2	27.8	22.8
у тому числі з податку на прибуток	16.6	8.2	9.1	8.7
розрахунками зі страхування	14.0	18.0	18.8	20.2
розрахунками з оплати праці	55.2	69.3	77.1	77.7
Інші поточні зобов'язання	25.9	512.6	692.9	143.5
Усього за розділом III	1977.1	1540.7	1616.1	884.2
Баланс	2223.4	1823.8	1924.6	1232.5

Джерело: авторська розробка.

Для проведення горизонтального аналізу пасиву балансу ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», так, як і для аналізу активу, базовим позначимо 2018 рік. Аналізуючи статтю «Власний капітал», можна відмітити його рівномірний ріст на протязі всього періоду оцінювання за рахунок нерозподіленого прибутку. Далі розглянемо поточні зобов'язання підприємства. Як видно з таблиці 1.2 поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги з 2018 року по 2021 рік має чітку тенденцію до зниження. В той же час можна відмітити деякі коливання то в бік зростання, то в бік зниження по поточній кредиторській заборгованості за розрахунками з бюджетом. У 2018-2019 роках це податок на прибуток, а у 2020-2021 роках також і інші податки та збори. Також відмічається ріст поточної кредиторської заборгованості по розрахунками зі страхуванням, що може свідчити про підвищення рівня оплати праці, або про розширення штату працівників. Це твердження також підтверджує збільшення показника поточної кред

розрахунками з оплати праці. Аналізуючи рядок «Інші поточні зобов'язання», куди входять зобов'язання зі строком виконання не більше дванадцяти місяців, можна відмітити їх різкий ріст у 2019-2020 роках порівняно з базовим періодом, та практично такий же різкий спад у 2021 році.

Далі проведемо вертикальний аналіз фінансових результатів ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», який базується на структурному розкладі окремих показників. В процесі його здійснення розраховується питома вага окремих складових фінансових показників та вплив кожної складової на результат в цілому.

На першому етапі проведемо вертикальний аналіз активу балансу ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» за період 2019-2021 роки, що відображено в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3

Вертикальний аналіз активу балансу

	базовий	2019	2020	2021
I. Необоротні активи				
Основні засоби:	0.7%	0.6%	0.4%	4.7%
первісна вартість	2.8%	4.7%	5,5%	13.7%
знос	2.1%	4.1%	5,1%	9.0%
Усього за розділом I	0.7%	0.6%	0.4%	4.7%
II. Оборотні активи				
Запаси	54.9%	53.0%	52,1%	15.8%
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	42.8%	42.4%	44.1%	19.6%
Інша поточна дебіторська заборгованість	1,5%	3.4%	3.4%	3.9%
Гроші та їх еквіваленти	0.1%	-	-	46.6%
Інші оборотні активи	-	0.6%		9.4%
Усього за розділом II	99.3%	99.4%	99.6%	95.3%
Баланс	100%	100%	100%	100%

Джерело: авторська розробка.

Аналізуючи структуру активу балансу підприємства чітко видно, що більш ніж 99% (крім 95,3% на кінець 2021 року) займають оборотні активи. Причому їх частка майже рівномірно розподіляється між запасами - більше, ніж 50% (окрім 2021 року) та дебіторською заборгованістю за продукцію, товари, роботи, послуги – більше 40% (окрім 2021р). Дана картина

характерна для підприємств, основними видам діяльності якої є надання послуг та продаж товарів. Ситуація дещо змінилась на кінець 2021 року. Зниження частки запасів до 15,8% свідчить, що в цьому звітному періоді підприємство надавало перевагу саме послугам.

Проаналізуємо структуру пасиву балансу ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», що представлена в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4

Вертикальний аналіз пасиву балансу

	базовий	2019	2020	2021
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%
Нерозподілений прибуток(непокритий збиток)	11.0%	15,4%	16.0%	28.2%
Усього за розділом I	11.1%	15,5%	16.1%	28.3%
III Поточні зобов'язання				
Поточна кредиторська заборгованість за:				
товари, роботи, послуги	83.9%	51.1%	41.5%	50.3%
розрахунками з бюджетом	0.7%	0.4%	1.4%	1.8%
у тому числі з податку на прибуток	0.7%	0.4%	0.5%	0.7%
розрахунками зі страхування	0.6%	1.0%	1.0%	1.6%
розрахунками з оплати праці	2.5%	3.8%	4.0%	6.4%
Інші поточні зобов'язання	1.2%	28.2%	36.0%	11.6%
Усього за розділом III	88.9%	84,5%	83.9%	71.7%
Баланс	100%	100%	100%	100%

Джерело: авторська розробка.

На основі даних, наведених в таблиці 1.4, в структурі пасиву балансу підприємства чітко просліджується щорічний ріст частки нерозподіленого прибутку та зменшення частки поточних зобов'язань, що є позитивним фактором в плані економічної безпеки компанії. Аналізуючи поточні зобов'язання ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», треба відмітити зниження в період з 2018 року по 2020 рік частки поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги, на деякий її ріст у 2021 році. Щодо інших поточних зобов'язань, то їх частка різко збільшилась на кінець 2019 року, продовжила свій ріст у 2020 році і майже втричі знизилась на кінець 2021 року в порівнянні з попереднім періодом.

Далі проведемо аналіз фінансових результатів ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс».

Аналіз фінансового результату включає наступні елементи:

- дослідження окремих абсолютних і відносних показників у динаміці за ряд років (горизонтальний аналіз);
- визначення питомої ваги окремих показників у їх сукупності (вертикальний аналіз);
- дослідження темпів росту (приросту) показників за ряд років (трендовий аналіз);
- оцінювання факторів впливу на величину результативного показника (факторний аналіз).

Запропоновані методики аналізу фінансових результатів у формалізованому вигляді представлено в табл. 1.5.

Таблиця 1.5

Методики аналізу фінансових результатів

Показник	Розрахунок	Показники
Методика горизонтального аналізу		
Абсолютне відхилення	$\Delta \Phi P = \Phi P_1 - \Phi P_0$	$\Delta \Phi P$ – абсолютне відхилення фінансового результату; $\Phi P_1, \Phi P_0$ – фінансовий результат відповідно за звітний і базисний роки
Методика вертикального аналізу		
Питома вага елемента в загальному результаті	$PB_i = \frac{A_i}{\text{ПР}}$	PB_i – питома вага і-го елемента в загальному результаті; A_i – величина і-го елемента; ПР – підсумковий результат
Методика трендового аналізу		
Темп росту	$ТР = \frac{\Phi P_1}{\Phi P_0} \times 100\%$	ТР – темп росту; $\Phi P_1, \Phi P_0$ – фінансовий результат відповідно за звітний і базисний роки
Темп приросту	$ТП = \frac{(\Phi P_1 - \Phi P_0)}{\Phi P_0} \times 100\%$	ТР – темп приросту; $\Phi P_1, \Phi P_0$ – фінансовий результат відповідно за звітний і базисний роки

Джерело: [10].

Для визначення впливу показників на фінансовий результат ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», поєднаємо методики горизонтального,

вертикального та трендового аналізів. Дані розрахунків наведені у таблиці 1.6. та додатку А.

Таблиця 1.6

Горизонтальний аналіз фінансових результатів

	базовий	2019	2020	2021
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	7825.2	9426.8	7860.1	6081.9
Інші операційні доходи	-	6.1	-	72.9
Разом доходи	7825.2	9432.9	7860.1	6154.8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	7778.6	9092.0	7430.2	5810.0
Інші операційні витрати	1.1	248.9	381.4	294.4
Разом витрати	7779.7	9340.9	7811.6	6104.4
Фінансовий результат до оподаткування	45.5	92.0	48.5	50.4
Податок на прибуток	8.2	16.6	8.7	9.1
Чистий прибуток (збиток)	37.3	75.4	39.8	41.3

Джерело: авторська розробка.

На основі проведених розрахунків можна зробити висновок про те, що чистий прибуток підприємства на протязі періоду оцінювання зазнавав значних коливань. Найвищого рівня даний показник набув у 2019 році, зрісши більше, ніж удвічі. Його ріст в даний період був зумовлений збільшенням чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на 1601.6 тис. грн. (120,5%) та наявністю інших операційних доходів в сумі 6.1 тис. грн. Разом з тим у 2019 році збільшилась і собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) на 1313.4 тис. грн. (116,1%). Також різко зросли інші операційні витрати на 247.9 тис. грн у порівнянні з 1.1 тис грн. у 2018 році. Зі збільшенням фінансового результату зріс і податок на прибуток на 8.4 тис. грн (202,4%).

У 2020 році спостерігається різкий спад майже всіх фінансових показників. Так, чистий прибуток підприємства зменшився майже вдвічі, на 35,6 тис. грн. (52,8%). Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) знизився на 1566.7 тис. грн. (83,4%). Відсутні інші операційні доходи. Також собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) зменшилась на 1661.8 тис. грн. (81,7%). Сума податку на прибуток знизилась на 7.9 тис. грн. (52,4%). Інші операційні витрати, навпаки, зросли на 132.5

тис. грн. (153.3%). Такий різкий спад фінансових показників у 2020 році головним чином обумовлений піком пандемії COVID-19, що негативно вплинула на обсяг робіт.

На кінець 2021 року спостерігається невеликий ріст чистого прибутку ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» на 1.5 тис. грн. (103,8%). Зміна фінансового результату в даний період обумовлена зниженням собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) на 1620,2 тис. грн. (78,2%) та зниженням інших операційних витрат на 87,0 тис. грн. (77,2%). Також спостерігається наявність інших операційних доходів на суму 72,9 тис. грн. Однак чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) продовжив падати і зменшився на 1778,2 тис. грн. (77,4%). З ростом фінансового результату зріс і податок на прибуток на 0,4 тис. грн. (108,3%). Не зважаючи на зниження сукупних доходів, підприємству вдалось підвищити показник чистого прибутку завдяки зниженню сукупних витрат.

Висновки до розділу 1

В даному розділі описані теоретичні основи економічної безпеки суб'єкта господарської діяльності та проведено аналіз рівня економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс»

У першому пункті першого розділу даної роботи розглянуто економічну безпеку підприємства як сукупність чинників, які забезпечують незалежність, стійкість та здатність до прогресу в умовах наявності дестабілізуючих факторів. Спираючись на сучасні науково-економічні дослідження, зроблено висновок, що на даний час існує декілька підходів визначення складових економічної безпеки, а саме: ресурсний, системний та функціональний. Далі було розглянуто основні засади, принципи формування економічної безпеки суб'єкта господарювання, та існуючі чинники впливу в контексті кожного з вищеперерахованих підходів.

У другому пункті даного розділу зібрано основні відомості про ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», її засновників та види діяльності. Основними матеріалами в даному дослідженні слугували Статут та інші установчі

документа підприємства. Було окреслено основні цілі діяльності, права та обов'язки підприємства. Розглянули організаційну структуру управління компанії та її керівний склад. Також у даному пункті було проведено аналіз показників економічної діяльності ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс». Матеріалами для дослідження слугували документи бухгалтерської звітності за 2018-2021 роки.

Провели горизонтальний та вертикальний аналізи активу та пасиву балансу ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» за 2018-2021 роки. А також горизонтальний, вертикальний та трендовий аналіз фінансових результатів підприємства за аналогічний період.

На основі проведених розрахунків було зроблено висновки про те, що до 2020 року основні фінансові показники підприємства поступово зростали. У 2020 році спостерігається різкий спад майже всіх фінансових показників. Зниження фінансових показників у 2020 році головним чином обумовлене піком пандемії COVID-19, що негативно вплинула на обсяг робіт. На кінець 2021 року спостерігається невеликий ріст чистого прибутку ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс». Зміна фінансового результату в даний період обумовлена зниженням собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) та зниженням інших операційних витрат. Дані показники можуть свідчити про значний вплив зовнішніх факторів на економічну безпеку підприємства.

РОЗДІЛ 2

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТОВ «МАКСІМА КЛІНІНГ СЕРВІС»

2.1 Оцінка рівня економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс»

Для забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарювання необхідно створити надійну систему безпеки, в якій будуть відображені основні стратегічні напрями діяльності підприємства для досягнення поставлених цілей з мінімально можливими збитками і з чітко прописаною схемою зменшення ризикових ситуацій. Однак перш, ніж виробити стратегію можливих дій щодо забезпечення економічної безпеки, необхідно дати оцінку поточного стану компанії, а потім, керуючись отриманою оцінкою, розробити заходи для вдосконалення політики її економічної безпеки, а можливо і створити нову систему безпеки.

Оцінка економічної безпеки проводиться виходячи з поточного стану підприємства та перспектив його розвитку, який можна визначити, провівши аналіз абсолютних величин виробничих, трудових та фінансових показників. Крім того, вивчення даних величин дає інформацію про наявність резервів, необхідних для зміцнення бізнес діяльності в короткостроковій та середньостроковій перспективі.

На початку оцінювання економічної безпеки виділяють функціональні підсистеми (складові) системи, за якими вона оцінюватиметься. До загального переліку функціональних складових для оцінювання економічної безпеки підприємства зазвичай входять наступні: фінансова; ринкова (або маркетингова); кадрова та інтелектуальна; техніко-технологічна; інформаційна; правова; зовнішньоекономічна [6 с. 317].

Про погіршення економічної безпеки підприємства за фінансовою складовою свідчать наступні зміни у показниках: зменшення ліквідності; підвищення кредиторської і дебіторської заборгованості; зменшення платоспроможності.

Економічна безпека господарюючого суб'єкта за фінансовою складовою вважається прийнятною тоді, коли підприємство практично повною мірою обходиться власними джерелами у формуванні запасів і покритті витрат.

Ліквідність характеризує здатність підприємства швидко перетворити активи на гроші. Оцінюючи ліквідність підприємства, аналізують достатність поточних (оборотних) активів для погашення поточних зобов'язань – короткострокової кредиторської заборгованості.

Існує декілька ступенів ліквідності. Недостатня ліквідність, як правило, означає, що підприємство не може скористатися вигідними комерційними можливостями, що виникають. Більш значна нестача ліквідності свідчить про те, що підприємство не може оплатити свої поточні борги та зобов'язання. Це може призвести до інтенсивного продажу довгострокових вкладень та активів, а в найгіршому випадку – до неплатоспроможності та банкрутства. Для власників підприємства недостатня ліквідність може означати зменшення прибутковості, втрату контролю та часткову або повну втрату вкладень капіталу. У випадку, коли власники несуть необмежену відповідальність, їх збитки можуть навіть перевищити початкові вкладення.

Для кредиторів недостатня ліквідність боржника може свідчити про затримку у сплаті процентів та основної суми боргу. Поточний стан ліквідності підприємства може також вплинути на відносини з покупцями (клієнтами) та постачальниками товарів та послуг. Такі зміни можуть призвести до неспроможності підприємства виконати умови контрактів та призвести до втрати зв'язків з постачальниками.

Оцінка показників ліквідності ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» наведена в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Оцінка показників ліквідності ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс»

Показник	Базовий	2019	2020	2021
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,12	1,18	1,19	1,33

(код 1195/код 1695) (1-2; врахування галузевої специфіки; стабільність значень в динаміці)				
Коефіцієнт швидкої ліквідності (коди (1195-1100)/код 1695) (0,6 - 1; (але не більше 2; врахування галузевої специфіки)	0,50	0.55	0.57	1.11

Джерело: авторська розробка.

Коефіцієнт поточної ліквідності відображає взаємозв'язок між розміром поточних активів і поточними зобов'язаннями; показує здатність підприємства погашати поточні (короткострокові, до одного року) зобов'язання тільки за рахунок поточних (оборотних) активів. За допомогою коефіцієнта поточної ліквідності ми маємо змогу перевірити, чи можуть всі активи з періодом оборотності менше одного року покривати зобов'язання з періодом погашення менше одного року. Нормативні значення коефіцієнта ліквідності визначаються в діапазоні від 1 до 2. Відповідно до традиційного підходу, чим вище коефіцієнт поточної ліквідності, тим більш ліквідним є підприємство. Однак занадто високі значення даного коефіцієнта не є безумовною перевагою, оскільки можуть бути пов'язані з неефективністю використання поточних активів і/або короткострокових зобов'язань. Сприятливі значення коефіцієнта поточної ліквідності можуть варіювати залежно від галузевої приналежності підприємства, оскільки безпосередньо пов'язані зі структурою активів і швидкістю їх обороту. Так, структура позикових коштів підприємств сфери торгівлі і послуг, що є основними видами діяльності ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» характеризується більш високою питомою вагою короткострокових позик, в зв'язку з чим норма коефіцієнта поточної ліквідності для цих підприємств може перебувати на більш низькому рівні – від одиниці і нижче.

Як видно з таблиці 2.1 коефіцієнт поточної ліквідності ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» в базовому 2018 році становив 1,12, у 2019 році – 1,18, у 2020 році – 1,19 і у 2021 році - 1,33. Виходячи з того, що даний показник на протязі всього періоду оцінювання перевищував 1, можна зробити висновок, що підприємство в змозі оплатити свої поточні борги та зобов'язання.

Коефіцієнт швидкої ліквідності це – відношення високоліквідних поточних (оборотних) активів до поточних (короткострокових) зобов'язань (поточних пасивів). Коефіцієнт швидкої ліквідності є індикатором можливості погасити поточні зобов'язання під час виникнення критичної ситуації. Нормативні значення коефіцієнта швидкої ліквідності визначаються в діапазоні від 0,6 до 1, але не більше 2. Під час визначення даного показника теж слід враховувати галузеву приналежність підприємства. Виходячи з даних, наведених в таблиці 2.1, коефіцієнт швидкої ліквідності ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» у базовому періоді становив 0,50, на кінець 2019 року - 0,55, 2020 року – 0,57, а на кінець 2021 року його показник зріс до 1,11. Враховуючи специфіку діяльності підприємства, можна зробити висновок, що в разі виникнення критичної ситуації ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» все ж вдасться погасити свої поточні зобов'язання, що є позитивним фактором в оцінюванні економічної безпеки компанії в цілому.

Враховуючи дані аналізу активу та пасиву балансу ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» та оцінки його фінансових результатів за період з 2018 року по 2021 рік, розрахунки по яким були наведені у пункті 1.2 першого розділу даної роботи, а також опираючись на показники ліквідності, можна стверджувати, що економічна безпека підприємства за його фінансовою складовою недостатньо висока, щоб протистояти зовнішнім факторам впливу. Так, період, пов'язаний з пандемією COVID-19, характеризується різким падінням обсягу робіт, що призвело до зниження майже всіх фінансових показників компанії. Однак часткова нормалізація фінансових показників на кінець 2021 року свідчить про здатність ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» адаптуватися до змін на ринку та вказує на вірний напрямок економічної політики, яку проводить керівництво компанії.

Ринкова (або маркетингова) складова економічної безпеки відображає міру відповідності внутрішніх можливостей компанії зовнішнім вимогам до результатів діяльності, які визнаються на ринку (продукція, роботи або

послуги затребувані на ринку або ні). Про погіршення економічної безпеки за ринковою складовою свідчать зменшення частки ринку підприємства, послаблення конкурентних позицій, зменшення міри адаптованості до змін на ринку. Стосовно внутрішнього ринку, ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» на протязі всього свого існування стійко займає в ньому свою частку. Однак поява нових конкурентів нерідко змушує керівництво компанії переглядати свою політику конкурентоспроможності як у відношенні якості та асортименту послуг, так і у відношенні ціноутворення. Щодо зовнішніх ринків, то, так, як компанія тільки виходить на даний рівень, а також наявність великої кількості конкурентів з більшими потужностями та віддання переваги потенційних клієнтів співпраці з співвітчизниками, то їх частка значно менша, що потребує кардинальних змін у політиці маркетингу підприємства. Отже рівень ринкової складової економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», як учасника внутрішнього ринку клінінгових послуг, можна оцінити як задовільний, а як учасника зовнішнього ринку як недостатній та такий, що потребує значних змін.

Економічна безпека за інтелектуальною та кадровою складовими залежить від інтелектуального рівня та професійного досвіду співробітників. Аналізуючи організаційну структуру ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», схему якої наведено в пункті 1.2 першого розділу даної роботи, можна зробити висновок, що вона характеризується вертикальним поділом праці та має лінійні зв'язки, тобто підприємство має лінійно-функціональну структуру управління.

Дані зв'язки служать каналами передачі розпорядчої та звітної інформації, створюючи тим самим стабільність в організації. Лінійні зв'язки відображають рух управлінських рішень та інформації між лінійними керівниками. Поділ на підрозділи відбувається відповідно до цілей і стратегії організації. Кожен підрозділ має свої чітко визначені завдання і функції. Організаційна структура ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» доцільна для даного підприємства, працівники якого виконують приблизно однакові дії (надають

однотипні послуги, обслуговують один сегмент ринку). Перевагою цієї структури є можливість швидко приймати рішення, реагувати на зміни у зовнішньому оточенні і забезпечувати неформальний підхід до мотивації і контролю діяльності співробітників. Така структура сприяє досягненню цілей та виконанню завдань, які стоять перед підприємством. Чіткий розподіл обов'язків між підрозділами дозволяє економити час та трудові ресурси. Кожний працівник має свого безпосереднього керівника, від якого отримує завдання до виконання.

ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» має достатньо потужний кадровий потенціал. Переважна більшість працівників підприємства мають великий професійний досвід у даній сфері діяльності та постійно оновлюють свої навички. Однак в останні роки в компанії відмічається дефіцит прибиральників на постійних об'єктах (торгові центри, продуктові супермаркети, виробничі площі тощо). Це пов'язано з великим відтоком робочої сили за кордон та збільшенням пропозицій на ринку праці. Дана проблема вкрай негативно впливає на рівень економічної безпеки компанії, так як нестача персоналу зменшує обсяги виробництва та знижує якість наданих послуг.

Техніко-технологічна складова економічної безпеки суб'єкта господарської діяльності характеризує якість технічної бази підприємства, виробничий потенціал та міру його використання. В своїй діяльності ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» використовує тільки сучасні засоби та технології виробництва. На балансі підприємства знаходиться прибиральна техніка відомих європейських брендів KÄRCHER (Германія), IPC (Італія), інвентар бренду VDM (Італія) тощо. Техніка, товари та витратні матеріали зберігаються на спеціально пристосованих складських приміщеннях з системою обігріву та кондиціонування. Відповідальним за технічний стан прибиральної техніки є сервісний інженер, що має високий рівень підготовки та здійснює всі види ремонтних робіт. Для більш ефективного використання засобів виробництва всі робітники компанії, що безпосередньо пов'язані з

виробничим процесом, регулярно підвищують свою кваліфікацію. Керівництво підприємства постійно оновлює технічну базу компанії та слідує за оновленнями технологічного процесу клінінга.

Погіршення економічної безпеки за інформаційною складовою, як правило, викликане неповнотою, неточністю інформації, її несвоєчасним надходженням, несанкціонованими витоками інформації, у тому числі через доступ сторонніх осіб до конфіденційної інформації та комерційної таємниці підприємства, включаючи промислове шпигунство. У своїй діяльності ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» керується наступними законодавчими актами та інструкціями для регулювання системи економічної безпеки:

- Положенням про комерційну таємницю;
- Інструкцією по роботі з конфіденційною інформацією для керівника, фахівців і технічного персоналу;
- Інструкцією з інженерно-технічної безпеки та захисту інформації.

Відділ безпеки на підприємстві відсутній, а всі обов'язки по дотриманню інформаційної безпеки покладено на заступника директора, що розробляє інструкції для персоналу компанії та слідує за їх виконанням. Відсутність спеціаліста з безпеки значно підвищує ризики витока інформації, що є комерційною таємницею та ускладнює надходження даних стосовно конкурентів.

Економічна безпека за правовою складовою може погіршуватися через недостатню правову захищеність інтересів підприємства у договірній сфері, порушення його юридичних прав (головним з яких є право власності) та його працівників, умисне або ненавмисне розголошування комерційно важливих відомостей, порушення норм патентного права тощо. В організаційній структурі ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» юридичний відділ відсутній, та підприємство тісно співпрацює з юридичною фірмою щодо надання професійної правової допомоги на всіх напрямках господарської діяльності.

А саме: регулювання трудових та договірних відносин, адвокатські послуги, послуги з оформлення документації для отримання патентів, дозволів тощо.

Свою діяльність ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» здійснює відповідно до вимог чинного законодавства, оскільки порушення закону може призвести до негативних наслідків (застосування штрафних санкцій з боку правоохоронних та державних органів, шантаж з боку кримінальних структур).

Економічна безпека суб'єкта господарювання за зовнішньоекономічною складовою виявляється в розвинутій зовнішньоекономічній діяльності та відсутності бар'єрів для її здійснення. На даний час зовнішньоекономічна діяльність ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» знаходиться на початковому етапі тому компанія ще не має у своїй організаційній структурі окремого відділу з даних питань, що значно сповільнює її просування на зовнішньоекономічних ринках.

Стратегічне управління ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» здійснюється шляхом формування рішень на основі оцінки ряду факторів, а саме: ринкова ситуація; очікувана ефективність; вплив минулих стратегій; рівень ризику; вплив власників; вплив внутрішнього і зовнішнього середовища; залежність від фактору часу тощо.

2.2 Пріоритети в забезпеченні економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс»

На основі проведеного аналізу та оцінки рівня економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» доцільно виділити ряд пріоритетів в її забезпеченні на даному підприємстві.

ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», як будь-який суб'єкт господарської діяльності, знаходиться під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів загроз економічній безпеці.

Визначення найбільш впливових зовнішніх і внутрішніх факторів загроз і небезпек дозволяє виявити найбільш впливові чинники, що зміцнюють або

руйнують стійкість соціально-економічної системи підприємства, впливають на стан його економічної безпеки.

Внутрішні фактори впливу на економічну безпеку пов'язані з господарською діяльністю суб'єкта господарювання, його персоналом і безпосередньо залежать від форм, методів та організації роботи на підприємстві. Вони обумовлені тими процесами, які виникають в ході виробництва та реалізації продукції, і можуть вплинути на результати бізнесу. Внутрішні фактори впливу на ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» викладені в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Внутрішні фактори впливу на економічну безпеку ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс»

Найменування	Характеристика
Техніко-технологічні	1. Рівень морального та фізичного зношення обладнання. 2. Виробничі можливості обладнання. 3. Забезпеченість витратними матеріалами та запчастинами та їх якість. 4. Резервні потужності. 5. Контроль якості наданих послуг.
Економічний	1. Обсяг кредиторської і дебіторської заборгованості. 2. Залучення позикових коштів. 3. Рівень прибутковості.
Маркетинговий	1. Розвиток системи просування послуг. 2. Конкурентоспроможність послуг.
Організаційно-структурний	1. Рівень кваліфікації персоналу. 2. Стратегія розвитку підприємства. 3. Продуктивність праці. 4. Організаційна структура. 5. Методи управління.

Джерело: авторська розробка.

До зовнішніх факторів, які впливають на рівень економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», можна віднести наступні: (таблиця 2.3.)

Таблиця 2.3

**Зовнішні фактори впливу на економічну безпеку ТОВ «Максіма
Клінінг Сервіс»**

Найменування	Характеристика
Стан економіки та ринків (економічні фактори)	• характер економіки та економічних процесів (у тому числі інфляція або дефляція); • система оподаткування та якість «економічного законодавства»; • загальна кон'юнктура національного ринку; • розміри та темпи зростання чи зменшення ринку (взагалі); • інвестиційні процеси; • система ціноутворення.
Діяльність уряду (політико-інституційні фактори)	• стабільність уряду; • державний контроль і регулювання діяльності підприємств (узагалі); • міждержавні угоди з іншими урядами; • вимоги забезпечення рівня зайнятості; • рівень корупції державних структур тощо.
Технологічні	• «технологічні прориви»; • скорочення або продовження «життєвого циклу» технологій; • питома вага наукоємних виробництв і продукції; • вимоги до науково-технічного рівня виробництва, що забезпечує конкурентоспроможність; • вимоги до кваліфікації кадрів.
Демографічні тенденції	• кількість потенційних споживачів (структура населення, зміни в окремих групах та в їх доходах); • наявна та потенційна кількість робочої сили; • кваліфікаційні характеристики робочої сили (якість робочої сили).
Форс мажорні фактори	• Воєнні дії, пандемії, стихійні лиха.
Міжнародне середовище	• структура господарства країни; • характер розподілу доходів;

• середній рівень заробітної платні;
вартість транспортних послуг;
інфляція та ставки банківського процента;
обмінний курс валюти відносно країни-партнера;
рівень податків. |
|--|

Джерело: [11].

Проаналізувавши наявний рівень економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» доцільно рекомендувати компанії створення більш розвинутої системи економічної безпеки, що особливо важливо для подальшого просування її як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Систему економічної безпеки підприємства можна розглядати як комплекс організаційно-управлінських, технологічних, технічних, профілактичних і маркетингових заходів, спрямованих на кількісну й якісну реалізацію захисту інтересів підприємства від зовнішніх і внутрішніх загроз.

Концепція формування і подальшого функціонування системи економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» передбачає створення керівництвом підприємства системи пріоритетних бізнес-інтересів, що дозволяють виявити інтереси взаємодіючих з ним суб'єктів господарювання й обрати такі форми і способи погодження цих інтересів, щоб результати взаємодії компанії з цими суб'єктами забезпечили її прибуткову роботу.

Під час розробки концепції економічної безпеки визначальним у ній є саме спосіб захисту інтересів компанії.

Основними завданнями, які повинні бути вирішені в контексті концепції забезпечення економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», є наступні:

- забезпечення відповідності місії підприємства і стратегічного напрямку діяльності системи його пріоритетних інтересів;
- визначення і оперативне коригування пріоритетів у діяльності підприємства і створення умов для їх реалізації;
- забезпечення внутрішньої збалансованості у діяльності підприємства;
- створення гнучкої системи резервування ресурсів підприємства;

- визначення фази неефективного розвитку підприємства і його коригування на базі розробленої санації підприємства;
- забезпечення відповідності обсягу продаж підприємства його ресурсному потенціалу і ємкості ринку;
- забезпечення зацікавленості персоналу в ефективній діяльності підприємства;
- зниження ризиків у діяльності підприємства.

Створення системи економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» повинно базуватись на наступних принципах:

- цілі системи економічної безпеки мають не суперечити цілям діяльності підприємства, а бути у єдності з ними;
- серед заходів з протидії реалізації загроз мають вибиратися превентивні або попереджувальні;
- для захисту діяльності підприємства необхідне безперервне функціонування системи економічної безпеки та виконання нею її функцій;
- діяльність підприємства має захищатися відповідно до вимог чинного законодавства, оскільки порушення закону призводить до негативних наслідків (застосування штрафних санкцій з боку правоохоронних та державних органів, шантаж з боку кримінальних структур);
- у функціонуванні системи економічної безпеки мають поєднуватися гласність та конфіденційність дій;
- система економічної безпеки має функціонувати за будь-яких умов, тобто надійно;
- функціонування системи економічної безпеки підприємства, діяльність співробітників структурного підрозділу з економічної безпеки мають знаходитися під постійним контролем керівництва підприємства;
- система економічної безпеки підприємства має бути імплементована до системи управління підприємством [6 с. 141].

Система економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» повинна виконувати низку функцій:

1. Моніторинг. Він передбачає постійне спостереження за процесами та явищами зовнішнього та внутрішнього середовища, виявлення умов в діяльності підприємства, за наявності яких ці процеси та явища можуть перетворитися на загрозу діяльності компанії.
2. Інформаційно-аналітичне забезпечення. Оброблення, сортування та форматування результатів моніторингу, підготовка інформації для аналізу та прогнозування.
3. Аналітична функція. Аналіз отриманої інформації: встановлення властивостей, ознак та відносин виявлених процесів та явищ, виявлення загроз діяльності підприємства, аналіз розвитку загрози, ймовірності її реалізації, оцінювання наслідків реалізації загрози. Виявлення синергетичного ефекту від одночасної реалізації кількох загроз. Прогнозування можливих загроз діяльності підприємства. Складання результатів аналізу в єдине ціле з метою отримання цілісної картини загроз діяльності підприємства. Попередній вибір способів захисту діяльності компанії. Підготовка рекомендацій щодо подолання впливу загроз діяльності підприємства.
4. Конкурентна розвідка. Захист комерційної таємниці, конфіденційної інформації підприємства, недопущення витоку інформації. Внутрішній моніторинг, який дозволяє виявити слабкі місця, завчасна ліквідація, яких унеможливилює реалізацію значної кількості загроз, а також дотримання працівниками підприємства внутрішніх правил з нерозголошення конфіденційних даних. Аналітична робота щодо виявлення сильних і слабких сторін в діяльності підприємства, розробка конкретних рекомендацій менеджменту з метою недопущення збитків, втрати частки ринку тощо.
5. Протидія рейдерству. Запобігання рейдерським атакам, боротьба з ворожими поглинаннями, що можливі за наявності добре організованої

контррозвідувальної діяльності, мінімальних порушень чинного законодавства у виробничо-господарській діяльності, відповідних фінансових ресурсів та ефективного функціонування системи економічної безпеки підприємств.

6. Організаційна функція. Організація ухвалення рішень щодо безпеки забезпечувальної діяльності підприємства. Розподіл компетенцій структурних підрозділів підприємства щодо участі у безпеці забезпечувальній діяльності підприємства. Координація дій структурних підрозділів підприємства щодо попередження загрози або зменшення наслідків її реалізації, застосування вибраного способу захисту економічної безпеки підприємства в цілому або її конкретного об'єкта захисту [6 с. 146].

Об'єктом захисту в системі економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» є все те, що належить підприємству на правах власності (за винятком персоналу) та використовується ним у господарській діяльності. А саме:

- види діяльності підприємства (виробнича, комерційна, постачальницька, управлінська та ін.);
- майно та ресурси (фінансові, матеріально-технічні, інформаційні, інтелектуальні та ін.) підприємства;
- комерційна таємниця, конфіденційна інформація, інтелектуальна власність;
- персонал, у тому числі керівники підприємства;
- репутація підприємства;
- інтереси підприємства;
- співробітники підприємства, які володіють комерційною таємницею;
- структурні підрозділи та служби підприємства [6 с. 154].

До об'єктів захисту в системі економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», перш за все, слід віднести активи підприємства — сукупність майна та коштів, що належать підприємству та контролюються ним, в які вкладені кошти власників (власність підприємства, цінні папери,

товарно-матеріальні цінності, основні засоби, фінансові інвестиції, вкладені в інші підприємства, власні патенти, винаходи, ноу-хау, права користування землею та природними ресурсами, будь-яка інша власність, яку можна використати для ведення підприємницької діяльності.

Персонал також є важливим об'єктом захисту в системі економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», адже ефективне використання активів суб'єкта господарювання можливе лише за допомогою умінь та професійних навичок працівників.

Можливості підприємства не мають ані матеріальної форми, ані вартості, ані документального оформлення. Але саме можливості підприємства визначають його спроможність застосовувати матеріальні, фінансові і нематеріальні активи. До можливостей ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» належать його репутація та репутація послуг, що надаються, знання про взаємозв'язки та взаємовідносини з суб'єктами зовнішнього середовища (зокрема, споживачами та постачальниками), ринкова позиція підприємства.

Суб'єкт захисту у системі економічної безпеки підприємства — це посадова особа підприємства або його структурний підрозділ, а також суб'єкти інституційного середовища діяльності підприємства, які забезпечують захист відповідного об'єкта [6 с. 159]. Суб'єкти захисту у системі економічної безпеки підприємства поділяються на зовнішні та внутрішні. До внутрішніх суб'єктів захисту економічної безпеки підприємства належать ті, які входять у структуру підприємства і вирішують завдання щодо забезпечення його економічної безпеки. Тому необхідність створення даних підрозділів - запорука подальшого розвитку ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс».

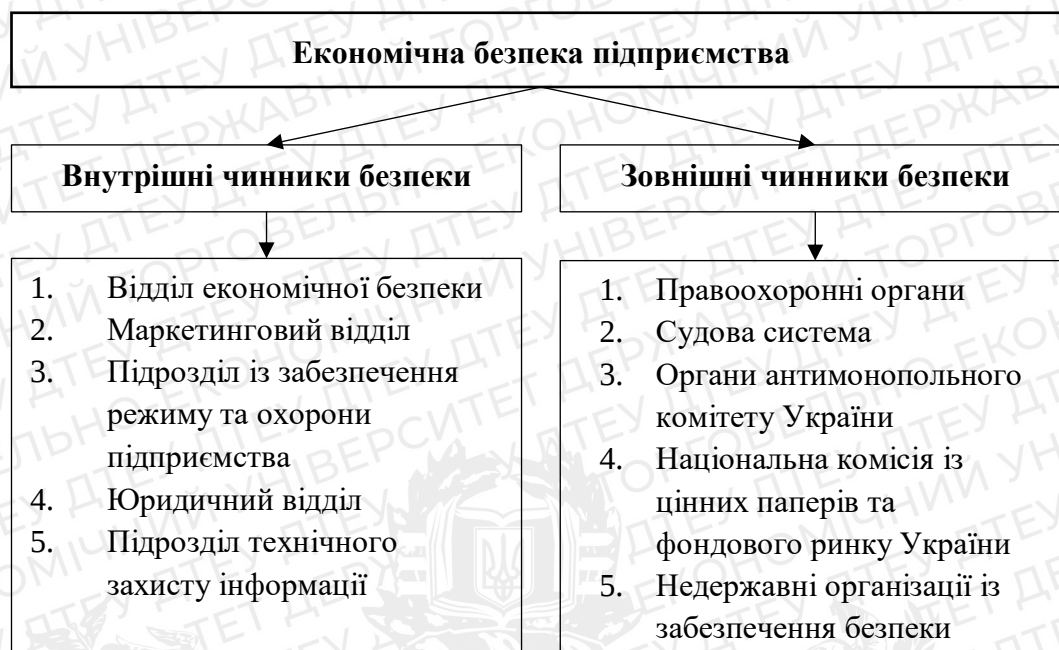

Рис. 2.1. Суб'єкти захисту у системі економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс»

Джерело: [6 с. 159].

На рисунку 2.1 наведено перелік найбільш доцільних із них для даного підприємства. До зовнішніх суб'єктів належать ті, що знаходяться за межами підприємства і не є підлеглими його керівництву.

Висновок до розділу 2

Другий розділ даної роботи присвячений оцінці рівня економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» та визначення основних пріоритетів для її забезпечення.

У першому пункті другого розділу проведена оцінка рівня економічної безпеки підприємства на основі функціональних складових, які включають наступні: фінансову; ринкову (або маркетингову); кадрову та інтелектуальну; техніко-технологічну; інформаційну; правову; зовнішньоекономічну.

В контексті кожної з даних складових було зроблено аналіз економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» та визначено, що «слабким місцем» за фінансовою складовою оцінювання є залежність фінансових результатів компанії від зовнішніх чинників. Разом з тим, на основі аналізу коефіцієнтів ліквідності можна зробити висновок, що навіть у разі виникнення критичної

ситуації ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» все ж вдасться погасити свої поточні зобов'язання, що є позитивним фактором в оцінюванні економічної безпеки компанії в цілому. Аналізуючи маркетингову складову, визначили, що рівень економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», як учасника внутрішнього ринку клінінгових послуг можна оцінити як задовільний, а як учасника зовнішнього ринку - як недостатній, та такий, що потребує значних змін. Стосовно кадрової та інтелектуальної складової, то головною проблемою в даній категорії є дефіцит персоналу прибиральників, що негативно впливає на обсяг та якість наданих послуг. Техніко-технологічна складова економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» знаходиться на досить високому рівні, що підвищує рівень конкурентоспроможності підприємства та сприяє динамічному розвитку компанії. Щодо інформаційної, правової та зовнішньоекономічної складових, то головними проблемами даної категорії є відсутність на підприємстві спеціальних структурних підрозділів, які б опікувались даними проблемами.

У пункті 2 другого розділу даної роботи визначено основні пріоритети в забезпеченні економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс». Спираючись на визначені внутрішні та зовнішні фактори впливу на рівень економічної безпеки підприємства було розроблено рекомендації щодо створення в його структурі більш розвинутої системи економічної безпеки, що особливо важливо для подальшого просування компанії як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Визначено основні завдання, які повинні бути вирішені в контексті концепції забезпечення економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», окреслено головні принципи її побудови та проаналізовано основні функції, на яких повинна базуватись дана системи. Також в даному пункті було визначено об'єкти захисту компанії та суб'єкти в розрізі внутрішніх і зовнішніх чинників.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

В сучасному світі постійного розвитку ринкових відносин особливого значення набуває проблема економічної безпеки суб'єктів господарювання. Економічна безпека підприємства – це захист його діяльності від негативних впливів зовнішнього середовища, а також здатність швидко усунути різноманітні загрози чи пристосуватися до існуючих умов. Процес управління економічною безпекою підприємства потребує розроблення відповідного механізму, компонентами якого є сукупність його фінансових інтересів, організаційна структура й управлінський персонал, техніка і технологія управління, функції, принципи і методи управління, фінансові інструменти, критерії оцінки. Головною метою управління економічною безпекою є забезпечення продуктивної роботи та раціонального використання ресурсів, певного рівня діяльності персоналу та якості господарських процесів підприємства, стимулювання нарощування виробничого потенціалу. Основні функціональні цілі економічної безпеки суб'єкта господарювання полягають у забезпеченні технологічної захищеності та досягненні високої конкурентоспроможності його технічного потенціалу; якісної правової захищеності діяльності підприємства та захисту його комерційної таємниці.

Від правильної ідентифікації загроз та вибору вимірників їхнього прояву, залежить ступінь точності оцінювання економічної безпеки підприємства, реальності комплексу необхідних заходів для попередження й усунення небезпеки.

Базуючись на теоретичних засадах сутності, факторів впливу та переліку основних завдань економічної безпеки підприємства, у даній роботі було визначено наступне:

1. Охарактеризовано основні підходи щодо формування складових економічної безпеки. Розглянуто фактори, які впливають на формування економічної безпеки; охарактеризовано джерела негативних впливів на економічну безпеку підприємства та її основні функціональні цілі.

2. Проведено аналіз рівня економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс». Базою даного дослідження слугували дані фінансової звітності підприємства за період з 2018 року по 2021 рік, а також його установчі та кадрові документи. Розглянуто організаційну структуру управління ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», та визначено її такою, що сприяє досягненню цілей та виконанню завдань, які стоять перед підприємством. Так, як найбільш дієвим і різнобічним є показник фінансової складової економічної безпеки підприємства, на основі фінансової звітності проведено аналіз фінансового стану ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс», що базується на горизонтальному та вертикальному аналізах активу та пасиву балансу підприємства. А також на горизонтальному та трендовому аналізі його фінансових результатів. На основі проведених розрахунків було зроблено висновки про значний вплив зовнішніх факторів на економічну безпеку підприємства, а саме негативний вплив пандемії COVID-19.

3. На основі функціональних складових було проведено оцінку рівня економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс». Для визначення рівня економічної безпеки за фінансовою складовою було обчислено коефіцієнти ліквідності та проведено аналіз фінансових результатів підприємства. Враховуючи отримані дані зроблено висновок, що економічна безпека підприємства за його фінансовою складовою недостатньо висока, щоб протистояти зовнішнім факторам впливу. Рівень ринкової складової економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» як учасника внутрішнього ринку клінінгових послуг можна оцінити, як задовільний, а як учасника зовнішнього ринку, як недостатній, та такий, що потребує значних змін. Незважаючи на високий професійний рівень працівників підприємства, рівень економічної безпеки за кадровою складовою оцінюється як недостатній, що обумовлено хронічним дефіцитом прибиральників. Завдяки постійному оновленню технічної бази та запровадженням новітніх клінінгових технологій, рівень економічної безпеки за техніко-технологічною складовою на підприємстві достатньо високий. Основними

проблемами економічної безпеки за інформаційною та зовнішньоекономічною складовими є відсутність відповідних підрозділів в структурі підприємства, які б безпосередньо займалися даними проблемами.

4. На основі проведених досліджень визначено основні пріоритети в забезпеченні економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс». Виділили найбільш впливові фактори внутрішніх і зовнішніх загроз, що впливають на економічну безпеку підприємства. Проаналізувавши наявний рівень економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» виявили доцільність створення в організаційній структурі підприємства більш розвинутої системи економічної безпеки, що важливо для подальшого просування його як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Визначили основні завдання, які повинні бути вирішені в контексті концепції забезпечення економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» та основні принципи, на яких дана система повинна базуватись. Основними функціями, які повинна виконувати система економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» є: моніторинг, інформаційно-аналітичне забезпечення, аналіз отриманої інформації, конкурентна розвідка, протидія рейдерству, організаційна. Визначили об'єкти та суб'єкти захисту та їх роль в системі економічного захисту ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс». Систему економічної безпеки підприємства можна розглядати як комплекс організаційно-управлінських, технологічних, технічних, профілактичних і маркетингових заходів, спрямованих на кількісну й якісну реалізацію захисту інтересів підприємства від зовнішніх і внутрішніх загроз. Концепція формування і подальшого функціонування системи економічної безпеки ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс» передбачає створення керівництвом підприємства системи пріоритетних бізнес-інтересів, що дозволяють виявити інтереси взаємодіючих з ним суб'єктів господарювання й обрати такі форми і способи погодження цих інтересів, щоб результати взаємодії компанії з цими суб'єктами забезпечили її прибуткову роботу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кірієнко А. В. Механізм досягнення і підтримки економічної безпеки підприємства: «Економіка підприємства і організація виробництва», 2015.
2. Васильців Т. Г. Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізм зміцнення: монографія, 2015.
3. Юхновська Ю. О. Теоретичні аспекти економічної безпеки підприємства в Україні. Держава та регіони, 2015. № 1 (76).
4. Поняття про економічну безпеку підприємства та її визначення, 2022. URL: https://pidru4niki.com/84386/ekonomika/ekonomichna_bezpeka_pidpriyemstva.
5. Салоїд С. В. Механізм управління економічною безпекою підприємства: теоретичний аспект. Економічний вісник НТУУ «КПІ», 2017. № 14.
6. Дідик А.М. Економічна безпека підприємства. Львів: НУ «Львівська політехніка», 2019.
7. Чернишов В. В. Економічна безпека зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Економіка та суспільство, 2021. URL: <https://bit.ly/3Hq0IRw>
8. Козаченко Г. В., Погорелов. Ю. С. Оцінювання економічної безпеки підприємства: аналіз основних підходів. Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, 2015. URL: <https://bit.ly/3tBI1Vk>
9. Зацеркляний М. М. Основи економічної безпеки, 2015.
10. Мілевська О. М. Київський національний економічний університет Аналіз фінансових результатів (на прикладі ГЗК Кривбасу), 2015. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/55297047.pdf>
11. Мехеда Н. Г., Савченко А. П. Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького. Вплив зовнішнього середовища на

діяльність підприємства, 2015. URL:

http://www.rusnauka.com/15_NNM_2014/Economics/10_170149.doc.htm

12. Орлик О. В. Аналіз факторів впливу на економічну безпеку підприємств та методи захисту від загроз і нейтралізації їх наслідків, 2016.

URL: <https://bit.ly/3Qp3fPO>

13. Савіна Г. Г., Скібіна Т. І. Фактори зовнішнього та внутрішнього впливу на рівень ефективності управління підприємством комплексу комунальних послуг, 2016. URL:

<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5300>

14. Ковтуненко Ю. В. Фактори зовнішнього середовища, які впливають на вибір стратегії виробничого підприємства, 2016. URL:

http://www.investplan.com.ua/pdf/11_2016/13.pdf

15. Ортинський В. Л., Керницький І. С., Живко З. Б., Керницька М. І., Гук О. В., Шимечко Г. І., Живко М. О. Економічна безпека підприємств, 2015.

16. Ситник Н. С. Гроші, фінанси і кредит методика оцінювання рівня фінансової безпеки підприємства: зміст та функціональні складники, 2019.

URL: <https://doi.org/10.32843/bses.46-33>

17. Г. В. Козаченко. Оцінювання економічної безпеки підприємства: аналіз основних підходів, 2015. URL: <https://bit.ly/3OgWJJm>

18. Корчовна М. Р., Хринюк О. С. Система забезпечення економічної безпеки підприємства: основні елементи. Ефективна економіка, 2015.

19. Сосновська І. М. Поняття та значення економічної безпеки виробничо-господарської діяльності підприємств. Ефективна економіка, 2015.

20. Бердар М. К. Забезпечення фінансової безпеки суб'єктів підприємництва. Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Економіка, 2015.

21. Малишко Є. О., Чернишов В. В. Аналіз впливу стратегічних пріоритетів на розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Фінансово-кредитна діяльність проблеми теорії та практики, 2020.
22. Голович Н. М. Оцінка економічної безпеки функціонування сільськогосподарських підприємств Херсонської області. Вісник Одеського національного університету, 2015.
23. Доценко І. О. Формування системи оцінювання рівня економічної безпеки підприємства з урахуванням впливу підприємницьких ризиків. Вісник Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова, 2015.
24. Орлик О. В. Система загроз економічній безпеці суб'єктів господарювання. Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць, 2015.
25. Орлик, О. В. Факторы обеспечения и основные свойства экономической безопасности, 2015.
26. Єрмошенко М. М., Горячева К. С. Фінансова складова економічної безпеки: держава і підприємство. Національна академія управління, 2015.
27. Мойсеєнко І. П., Марченко О. М. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства : навчальний посібник, 2015.
28. Лищенко М. О. Аналіз фінансової стійкості підприємства як елемента забезпечення фінансової стабільності роботи підприємства. Економічні науки, 2018.
29. Статистична інформація Державної служби статистики. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
30. Маслак О. І., Пирогов Д. Л., Гришко Н. Є. Оцінка економічної безпеки підприємства при зовнішньоекономічній діяльності. Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського. 2015.

ДОДАТКИ

Додаток А

Відхилення показників фінансових результатів ТОВ «Максіма Клінінг Сервіс»

Показники	2018	2019	2020	2021	Відхилення 2019 року від 2018 року			Відхилення 2020 року від 2019 року			Відхилення 2021 року від 2020 року		
					(гр.2- гр.1), тис. грн.	[гр.2/гр.1] ×100 %	(гр.5/гр1) x100 %	(гр.3- гр.2), тис. грн	[гр.3/гр. 2] ×100 %	(гр.8/гр2) x100 %	(гр.4- гр.3), тис. грн	[гр.4/гр.3] ×100 %	(гр.11/гр.3) x100 %
А	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. Чистий дохід від реалізації продукції	7825.2	9426.8	7860.1	6081.9	1601.6	120.5	20.5	-1566.7	83.4	-16.6	-1778.2	77.4	-22.6
2. Інші операційні доходи	-	6.1	-	72.9	6.1	-	-	-6.1	-	-	72.9	-	-
3. Собівартість реалізованої продукції	7778.6	9092.0	7430.2	5810.0	1313.4	116.1	16.9	-1661.8	81.7	-18.3	-1620.2	78.2	-21.8
4. Інші операційні витрати	1.1	248.9	381.4	294.4	247.8	22627.3	22527.3	132.5	153.3	53.2	-87	77.2	-22.8
5. Податок на прибуток	8.2	16.6	8.7	9.1	8.4	202.4	102.4	-7.9	52.4	-47.6	0.4	108.3	4.6
6. Чистий прибуток (збиток)	37.3	75.4	39.8	41.3	38.1	202.1	102.1	-35.6	52.8	-47.2	1.5	103.8	3.8